proLékaře.cz | 19.11.2026

Slovenský hlas na európskom fóre – uznanie kvality výskumu z nášho regiónu: správa z kongresu EASD, 22.–26. 9. 2025, Viedeň, Rakúsko

Adriana Ilavská
Medispektrum s.r.o., Bratislava

✉ **MUDr. Adriana Ilavská, PhD., MBA, MPH** | ilavska@medispektrum.com | www.medispektrum.com
Doručené do redakcie | Received 15. 4. 2026

Kongres European Association for the Study of Diabetes (EASD), ktorý sa konal 22.–26. septembra 2025 vo Viedni, opäť potvrdil svoju pozíciu jedného z najprestížnejších svetových odborných podujatí v oblasti diabetológie. Medzi viac ako 15 000 účastníkmi z celého sveta mali zastúpenie aj odborníci zo Slovenska, ktorí do vedeckého programu prispeli štyrmi ústnymi prezentáciami a organizáciou sympózia pracovnej skupiny Exercise and Physical Activity Study Group.

Zaradenie prác do tejto formy prezentácie je vyhradené pre najkvalitnejšie abstrakty a predstavuje významné medzinárodné ocenenie vedeckej a klinickej kvality.

Effect of Automated Insulin Delivery Systems Initiation on Reduction of Hypoglycaemia in People with Type 1 Diabetes: Retrospective Single-Centre Study

MUDr. **Peter Novodvorský**, PhD., FRCP (IKEM Praha, Trenčín) vystúpil s prednáškou Vplyv začatia používania systémov automatizovaného podávania inzulínu na zníženie hypoglykémií u pacientov s diabetom 1. typu: retrospektívna jednocentrová štúdia.

Štúdia analyzovala údaje 219 pacientov s DM1T, ktorí začali používať systémy automatizovaného podávania inzulínu (AID) – MiniMed 780G, Tandem t:slim X2 a CamAPS FX. Výsledky potvrdili významné zníženie času v hypoglykémii, ako aj zlepšenie TIR, glykemickej variability a priemernej senzorickej glykémie. Najväčší prínos bol zaznamenaný pri systéme MiniMed 780G.

Dr. Novodvorský zároveň predsedal sekcii krátkych ústnych prezentácií **CGM: replacing low glucose with low cost**.

The Impact of Retinal Screening with AI and Visualization on Patient Motivation and Metabolic Outcomes in Diabetes Care

Linda Ilavská, MBA (LF UK a Università degli Studi di Pavia, Taliansko) a MUDr. **Adriana Ilavská**, PhD. (Medispektrum, Bratislava) predniesli prezentáciu Vplyv skríningu sietnice s využitím umelej inteligencie a vizualizácie na motiváciu pacientov a metabolické výsledky v starostlivosti o pacientov s diabetom.

Práca vznikla spojením vedeckej aktivity na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského a zavádzaním najmodernejších technológií do ambulantnej diabetologickej praxe. Skúmala vplyv vizualizácie retinálnych nálezov pomocou umelej inteligencie (AI) na motiváciu pacientov s diabetom 1. typu a ich metabolickú kompenzáciu.

Kľúčové výsledky:

- 40 % výskyt diabetickej retinopatie v skupine DM1T
- pokles HbA_{1c} zo 8,9 % na 8,1 % po vizualizácii nálezov ($p = 0,015$)
- pozitívna korelácia medzi znížením HbA_{1c} a motiváciou pacientov ($r = –0,42$; $p = 0,002$)

Response to a complex lifestyle intervention in adults with obesity is modulated by metabolic adaptation to exercise

Mgr. **Jozef Ukropec**, DrSc. (Biomedicínske centrum SAV, Bratislava) predniesol prednášku s názvom Odpoveď na komplexnú intervenciu životného štýlu

proLékaře.cz | 19.11.2026

u dospelých s obezitou je ovplyvnená metabolickou adaptáciou na cvičenie v sekcii s názvom Food and exercise: the best marriage of convenience.

Výsledky predstavenej štúdie ukázali, že metabolická flexibilita, schopnosť organizmu dynamicky modulovať využitie metabolických substrátov pri postupne sa zvyšujúcej intenzite fyzickej záťaže, ponúka klinicky relevantné parametre, ktoré sú modulovateľné zmenou životného štýlu a dokážu predpovedať účinnosť intervencie spojenej so zmenou životného štýlu u pacientov s obezitou.

3 mesačná intervencia viedla k:

- zlepšeniu metabolickej flexibility pri záťaži – cvičení ($p = 0,03$)
- zníženiu obsahu tuku v pečeni (magnetická rezonančná spektroskopia, $p = 0,01$)
- redukcii viscerálneho tuku ($p = 0,04$) a intramyocelulárnych lipidov ($p = 0,001$)
- zvýšeniu kapacity svalov regenerovať ATP v spojení so záťažou (cvičením, $p = 0,02$)

Podľa výsledkov, metabolická flexibilita súvisí s množstvom a zložením tukového tkaniva a môže predpovedať úspešnosť komplexných intervencií zameraných na životný štýl pacientov s obezitou.

Ďalšie slovenské stopy na kongrese EASD

MUDr. **M.J. Péč** et al predstavili pilotnú prospektívnu štúdiu, ktorá sa zamerala na hodnotenie funkcie ľavej predsiene u pacientov s obezitou 3. stupňa pomocou 2D-speckle tracking echokardiografie. Do výskumu bolo zaradených 20 pacientov s obezitou (priemerný BMI 47,7 kg/m^2) a 19 zdravých kontrol (BMI 22,5 kg/m^2). V skupine s obezitou boli zistené významne nižšie hodnoty reservoir strain (R-LAS) a contractile strain (CT) v porovnaní s kontrolnou skupinou ($p < 0,001$), čo poukazuje na poruchu funkcie ľavej predsiene. Hodnoty conduit strain (CD) sa medzi skupinami významne nelíšili.

Prof. **M. Samoš** realizoval prospektívnu observačnú štúdiu, v ktorej sledoval vplyv liečby obezity submaximálnymi dávkami semaglutidu na expresiu vybraných mikroRNA. Do štúdie bolo zaradených 31 pacientov s priemerným BMI 39,7 kg/m^2, ktorí boli liečení semaglutidom v dávkach 0,25–1,5 mg s.c. týždenne počas 6 mesiacov. Liečba viedla k priemernému zníženiu telesnej hmotnosti o 9,5 %. Analýza mikroRNA ukázala významné zvýšenie hladín MiR-151b (2,18×), MiR-29c-3p (2,2×) a MiR-4284 (2,59×), ktoré súvisia s metabolizmom tukového tkaniva, diabetickými komplikáciami a aterosklerózou. Zistenia poukazujú na potenciál týchto mikroRNA ako biomarkerov odpovede na liečbu GLP1-receptorovými agonistami u pacientov s obezitou.

Doc. **T. Bolek** et al uskutočnili ďalšiu pilotnú prospektívnu štúdiu, ktorá skúmala účinky kombinovanej liečby semaglutidom a metformínom na redukciu hmotnosti a zlepšenie fertility u obéznych pacientok s PCOS a prediabetom. Do výskumu bolo zahrnutých 20 žien s priemerným vekom 32 rokov a BMI 34,8 kg/m^2, liečených metformínom 1 000 mg denne a semaglutidom 0,25–0,5 mg s.c. týždenne. Po 5 mesiacoch liečby došlo k významnému poklesu telesnej hmotnosti (z 98,4 kg na 85,5 kg; $p \leq 0,05$) a BMI (z 34,8 na 30,2; $p \leq 0,05$), pričom sa znížila tuková hmota bez ovplyvnenia svalovej hmoty. Po 6–8 mesiacoch sa fertilita výrazne zlepšila – 60 % pacientok spontánne otehotnelo a všetky tehotenstvá skončili pôrodom eutrofických novorodencov.

Sympózium pracovnej skupiny ExPAS

Súčasťou kongresu bolo ExPAS symposium **Ten Years in Motion: The Impact of Exercise and Physical Activity in Diabetes Prevention and Treatment**, sympózium pracovnej skupiny pri EASD zameranej na cviče-

proLékaře.cz | 19.11.2026

nie a pohybovú aktivitu (Exercise and Physical Activity Study Group ExPAS – EASD).

Na sympóziu vystúpili lídri v oblasti fyziológie a genetiky metabolických ochorení a cvičenia. Okrem diskusie o najnovších poznatkoch a ich významu z hľadiska prevencie a liečby diabetu si účastníci pripomenuli 10. výročie založenia ExPAS, ktorú v roku 2015 spoluzakladala prof. MUDr. **Barbara Ukropcová**, PhD., ktorá sa na organizácii sympózia spolupodieľala, a Mgr. **Jozef Ukropec**, DrSc., ktorý sympóziu predsedal.

Ocenenia

MUDr. Martin Schön, PhD., z Bratislavy (aktuálne na post-doktorandskom pobyte v Düsseldorfe) získal prestížne ocenenie EASD pre mladých vedcov Rising Star Award a je laureátom Future Leaders Award ocenenia, ktoré udeľuje Nadácia Novo Nordisk.

Odborný význam pre slovenskú diabetológiu

Skutočnosť, že slovenskí odborníci predstavili výsledky svojej práce formou ústnych prezentácií a podieľali sa na organizácii sympózií EASD, predstavuje výnimočný úspech v konkurencii takmer 2 000 aktívnych účastníkov kongresu (prihlásených abstraktov). Tento úspech potvrdzuje vysoký vedecký a klinický potenciál slovenských diabetologických pracovísk a ich schopnosť prinášať medzinárodne uznávané a klinicky relevantné témy a inovatívne poznatky.

